

[Statsministeren.]

1 Aars Forbrug af en Række Fangstredskaber m. v.,

1 Aars Forbrug af en Række forskellige vigtige Proviantsorter til Sygehusene samt et Medicinaldepot i særlig Pakning, ligeledes svarende til 1 Aars Forbrug.

Nærmere Instruktioner om disse Beredskabslagre udsendtes til Landsfogderne og samtlige lokale Myndigheder i Begyndelsen af Juni Maaned.

30. August 1939 orienteredes begge Landsfogder telegrafisk om den tilspidsede Situation, idet man samtidig henlede Opmærksomheden paa Spørgsmaalet om Nødvendigheden af at redressere eventuelle Mangler i de udsendte Reservelagre samt anmodede Landsfogderne om at *forberede en eventuel Rationering*. Man henviste i øvrigt som generel Forholdsordre til § 10, Stk. 3, i Lov om Grønlands Styrelse af 18. April 1925: „Landsfogden er som *den danske Regerings Repræsentant i Grønland* at betragte som Landets Øvrighed i Almindelighed og *kan i overordentlige Tilfælde træffe saadanne Foranstaltninger, som Befolkningens Tarv maatte kræve.*“

1. September 1939 præciserede man efter en Henvendelse fra Landsfogden i Sydgrønland, at Rationering endnu ikke ønskedes iværksat, idet man samtidig annoncerede, at man med særligt Skib agtede ekstraordinært at afsende en over 1.000 Tons stor Ladning af livsvigtige Proviantsorter med videre til Oplosning ved Julianehaab og Godthaab, Varer, der skulde forblive liggende urørt til Sommeren 1940.

Ladningen opsendtes i September Maaned med S/S „Martin Goldschmidt“.

4. September 1939 udstedtes en statsministeriel Bekendtgørelse om Forbud mod „Hamstring“. Bekendtgørelsen blev den 5. September 1939 meddelt Landsfogderne og Myndighederne paa Østgrønland telegrafisk. 9. September 1939 gaves der Lægerne Instruktion om at udvise den størst mulige Sparsommelighed med Medicin, Forbindstoffer og andre Sygeplejeartikler.

Med M/S „Disko“'s sidste Rejse i 1939 blev der ud over de i Forsommeren og med S/S „Martin Goldschmidt“ udsendte Reservelagre opsendt yderligere et ca. 70 Tons stort Reservelager af forskellige Proviantsorter til Oplosning ved Holsteinsborg.

Fra Landsfogderne modtog Styrelsen hele Vinteren 1939—40 regelmæssigt med ca. 1 Maanedes Mellemlum Underretning om de stedfindende Svingninger i Lagre og Forbrug, senest ved Telegram modtaget i Styrelsen den 5. April 1940. Dette Telegram

sluttede som de øvrige Telegrammer herom med, at Rationering endnu ikke skønnes nødvendig.

Det kan formentlig i Forbindelse med Spørgsmaalet om Landets Beredskab nævnes, at Landsfoged Brun først udrejste til Landet i August 1939 og saaledes har haft Lejlighed til at følge Verdenssituationens Udvikling til tæt op til Storkrigens Udbrud, ligesom han som konstitueret Kontorchef i Foraaret 1939 og som konstitueret Direktør i Sommeren 1939 under Direktørens Inspektionsrejse til Grønland var delagtig i Drøftelserne om Beredskabslagrene og til Dels drog Omsorg for disses Udsendelse til Grønland, saaledes at han allerede ved sin Tiltræden som Landsfoged var særligt orienteret paa dette Omraade.

Endelig kan det nævnes, at det i Foraaret 1940 er lykkedes at faa Skibene S/S „Hans Egede“, S/S „Gertrud Rask“ samt Kryolitselskabets Skib S/S „Julius Thomsen“ afsendt med Forsyninger til Grønland.

Der er offentligt nævnt en Skrivelse fra „nogle danske Mænd“ bl. a. om den udpegede Delegations Rejse til U. S. A. Herom kan siges, at en saadan Skrivelse dateret 4. Maj 1940 er modtaget i Styrelsen, men kun fra een Mand.

Brevet er refereret for Ministeren, og Brevskriveren fik derefter en af Dagene i Tiden fra 6. Maj til 10. Maj 1940 Adgang til en Samtale med Styrelsens Direktør, der gav ham saadanne Meddelelser om de af ham rejste Spørgsmaal, at han efter denne Samtale erklærede sig tilfreds med de meddelte Oplysninger og udtalte sin Glæde over, at Brevet altsaa ikke var blevet misforstaaet, men af Styrelsen paa det paagældende Tidspunkt ikke fandtes egnet til Besvarelse ad skriftlig Vej, hvilket han forstod.

Med Hensyn til nogle Bemærkninger om den paatænkte Delegations Skæbne kan henvises til min Redegørelse i Folketinget den 4. Juli 1940, jfr. Folketingets Forhandlinger Sp. 4909 ff.

I denne Forbindelse skal i Anledning af Bemærkninger om Muligheden af almindelig Besejling af Grønland herfra via norske eller finske Havne efter Begivenhederne den 9. April kun siges, at en saadan Besejling saavel under Hensyn til Forholdene her i Landet som til Verdenssituationen i Almindelighed ikke har kunnet lade sig gøre. Alle Muligheder i den Retning har selvfølgelig været taget op til Undersøgelse i Grønlands Styrelse.

I øvrigt kan maaske spørges, hvorledes Grønlands Styrelse fremfor alle andre Statsinstitutioner skulde kunne have haft